

Transitions

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Financováno Evropskou unií. Názory vyjádřené jsou názory autora a neodráží nutně oficiální stanovisko Evropské unie či Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za vyjádřené názory nenese odpovědnost. Informace o licenci k užití těchto materiálů jsou k dispozici na webových stránkách projektu LEVEL UP.
LEVEL UP – 101186597

„CNN: Rusko potvrdilo, že USA nastražily virus Covid-19“

- A) Falešná citace**
- B) Satira**
- C) Padělání médií (fake news)**
- D) Řetězová zpráva**

✓ **Správně: C) Padělání médií (fake news)**

**„Sdílejte to! EU zakáže pěstování
brambor na vlastním pozemku“**

- A) Satira**
- B) Fake news**
- C) Poplašná zpráva**
- D) Falešná citace**

 Správně: B) Fake news

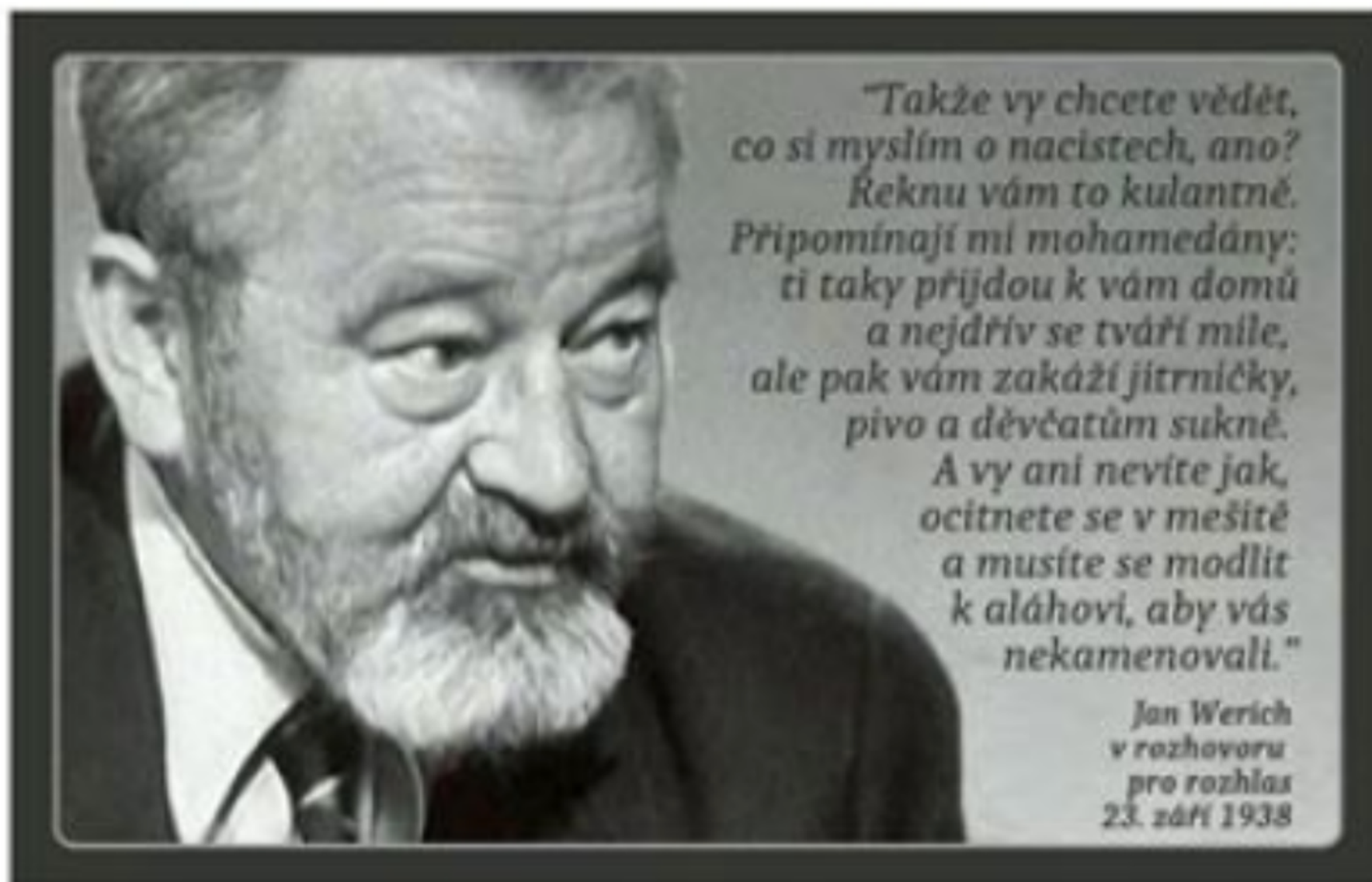
Tomio Okamura

13 min · 🌐

ABSOLUTNÍ PRAVDA: „Takže vy chcete vědět, co si myslím o nacistech, ano? Řeknu vám to kulančně. Připomínají mi mohamedány: ti taky přijdou k vám domů a nejdřív se tváří mile, ale pak vám zakáží jitrničky, pivo a děvčatům sukně. A vy ani nevíte jak, ocitnete se v mešitě a musíte se modlit k Alláhovi, aby vás nekamenovali.“ To jsou slova Jana Wericha v rozhovoru pro rozhlas 23. září 1938 – a naši politici to nechápou dodnes...

Co si o tom myslíte Vy? Napište mi do komentářů.

A ... Zobrazit více

Level

Up

- A) Satira
- B) Falešná citace
- C) Skutečný výrok
- D) Reklama

✓ **Správně: B) Falešná citace**

Jak odhalit falešné citáty na internetu?

Širé dálavy internetu jsou sluncem zalitou krajinou nekonečné zábavy, kronikou košatého všelidského vědění a studnicí užitečných informací na dosah ruky. Má však – nikterak překvapivě - i svou odvrácenou tvář. A právě té se budeme věnov...

 iDNES.cz / Jun 15, 2016

Falešné citáty a jejich obhájci

Náš web se už vícekrát věnoval vyvracení vyfabulovaných citátů. Připomeňme podvrhy připisované Karlu IV., Edvardu Benešovi, Alainu Delonovi, Otto von

 Manipulátoři.cz / Jan 30, 2020

Spolufinancováno
Evropskou unií

DEZINFORMACE

„Země je ve skutečnosti plochá a NASA to tají“

- A) Konspirační teorie**
- B) Satira**
- C) Poplašná zpráva**
- D) Dezinformace s citací**

✓ **Správně: A) Konspirační teorie**

„Regály jsou prázdné, vláda skrývá pravdu o přicházejícím kolapsu“

- A) Satira**
- B) Poplašná zpráva**
- C) Fake news**
- D) Řetězová zpráva**

 Správně: B) Poplašná zpráva

**„Za 3 dny končí možnost získat
respirátory zdarma – klikněte zde“**

- A) Reklama**
- B) Podvod / Scam**
- C) Řetězová zpráva**
- D) Napodobení oficiální instituce**

✓ **Správně: B) Podvod / Scam**

„Podívejte se, co řekl prezident Zeman o migrantech – video zde!“

- A) Fake news**
- B) Clickbait**
- C) Reklama**
- D) Satira**

✓ **Správně: B) Clickbait**

Transitions

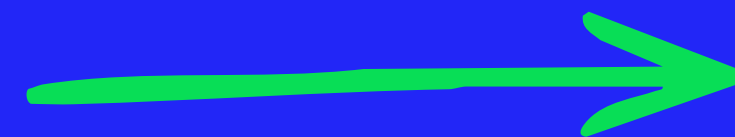
Spolufinancováno
Evropskou unií

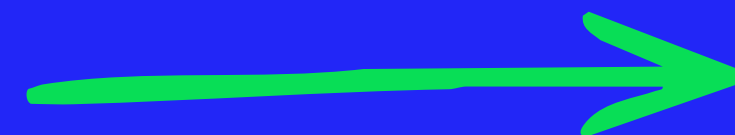
Spolufinancováno
Evropskou unií

Financováno Evropskou unií. Názory vyjádřené jsou názory autora a neodráží nutně oficiální stanovisko Evropské unie či Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za vyjádřené názory nenese odpovědnost. Informace o licenci k užití těchto materiálů jsou k dispozici na webových stránkách projektu LEVEL UP.
LEVEL UP – 101186597

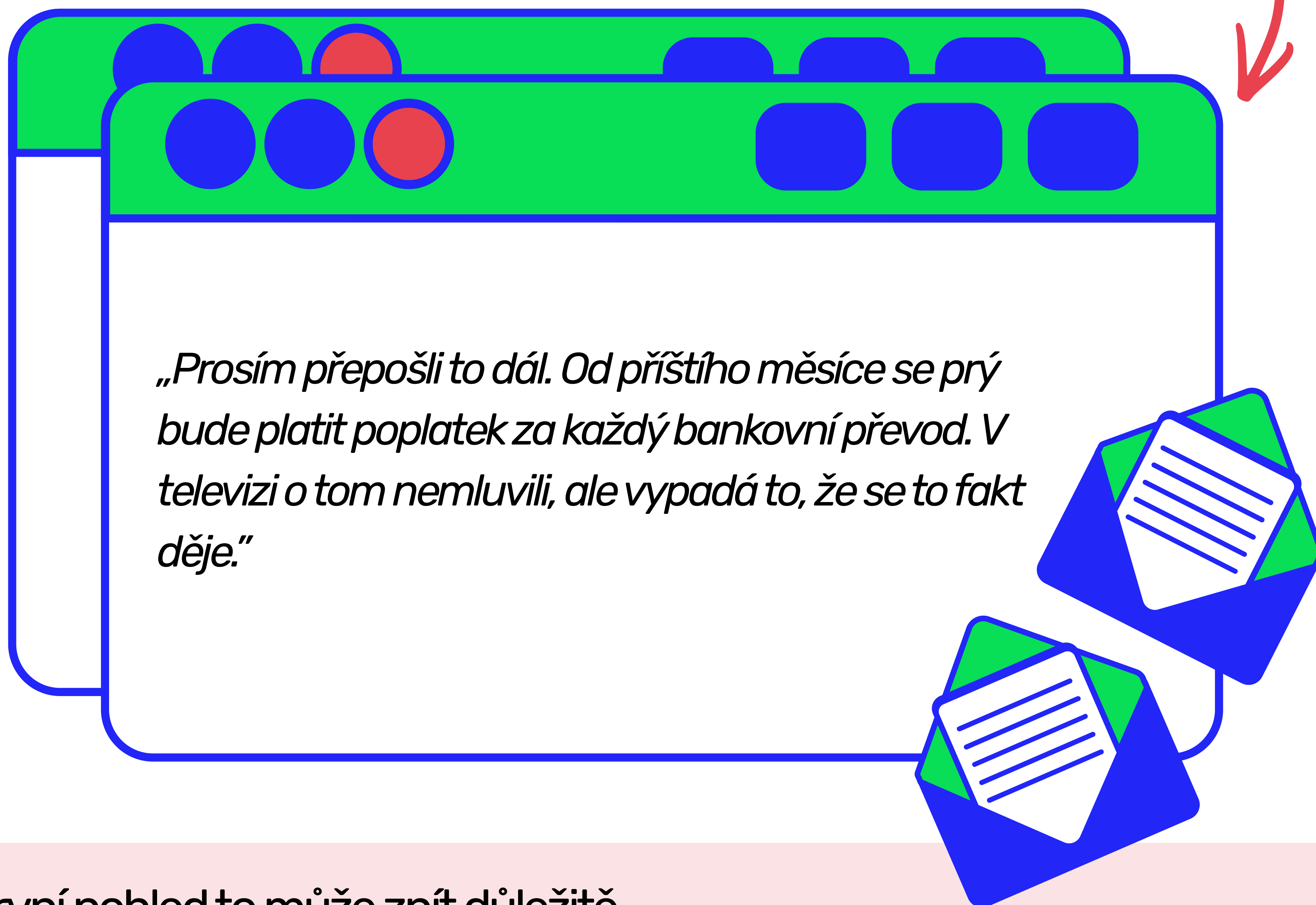
plakát/ pracovní list do hodiny

var.1

Přišla vám od blízkého tato zpráva:

Na první pohled to může znít důležitě.
Nejste si ale jistí, jestli je to pravda.

Co byste odpověděli?

Napište krátce, co byste tomu člověku poslali zpět:.

Malá nápověda:

Cílem není mít pravdu.

Cílem je zachovat vztah a otevřít prostor k přemýšlení.

Co nefunguje:

1

- **"To je dezinformace!"** (druhý se cítí napaden)
- **"Jak můžeš něčemu takovému věřit?"** (ponižující)
- **"Já ti to vysvětlím..."** (povýšené)
- **Posílat odkazy na fact-checky** (málokdo je čte)
- **Hádat se na sociálních sítích** (většinou nikoho nepřesvědčíte)

Co si uvědomit

2

Někdo chce, abychom se hádali. Konflikt mezi lidmi je často cílem, ne vedlejší efekt. Algoritmy sociálních sítí jsou navíc nastavené tak, aby nám ukazovaly to, co nás rozčiluje.

Většina lidí, kteří sdílí pochybné informace, to nedělá ze zlého úmyslu. Chtějí varovat, pomoci, být užiteční. Útok na informaci je pro ně útok na ně samotné.

Co může fungovat:

3

Ptejte se, nepoučujte – "Kde jsi to slyšel?" "Co tě na tom zaujalo?"

Přiznejte vlastní nejistotu – "Já taky úplně nevím, jak to je."

Sdílejte pochybnost, ne verdikt – "Něco mi na tom neseď, ale možná se pletu."

Nabídněte společné ověření – "Pojďme se na to podívat spolu."

Nechte to být – Ne každý rozhovor musí skončit shodou.

Vztah je důležitější než vítězství.

4

Kdy to má smysl?

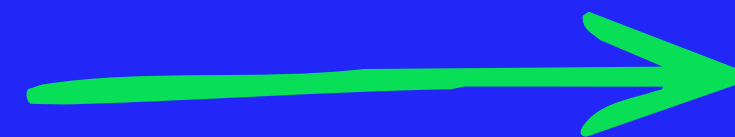
Diskuze je důležitá, pokud má sloužit k rozhodnutí, nebo pokud blízký člověk podléhá podvodům či mylným informacím s dopadem na zdraví nebo živobytí. **Tam za to stojí bojovat. Kde přesně to má cenu – to si musí každý zvážit sám.**

Zajímá vás tohle téma víc? Ozvěte se nám (Tereza.Baubinova@tol.org).

Můžeme u vás v knihovně uspořádat ověřovací dílnu, strávit spolu příjemný čas a zahrát si na sherlocky.

var.2

Podívejte se na článek jako detektiv.
Všímejte si detailů.

in

Hledat...

Přihlásit

Úvod

Interview

Hypertenze

Publikováno: 18 března 2023 | 9:35

ZAKÁZANÝ OBJEV: „Umělé červené krvinky za 7 týdnů trvale zbavují hypertenzi, posilují cévy a neuvěřitelně posilují imunitu“!

Během natáčení rozhovoru s Petrem Šedivým došlo k incidentu, který ztrapnil „elitu“ medicíny. Respektovaný kardiochirurg svým prohlášením ohromil publikum. Především nadával lékařským úředníkům.

Petr Šedivý otevřeně prohlásil: „Naplnujete pořady informacemi o viru, ale zavíráte oči před problémem, který v Česku ročně zabije 1,5 milionu lidí! Proč nikdo nemluví o onemocněních kardiovaskulárního systému? Proč všichni mlčíte, že již existuje přípravek, který hypertenzi zcela eliminuje?“

Tlak! To je hlavní vrah lidí. Nejen v ČR, ale po celém světě. A vy všichni předstíráte, že to tak má být. Nevšimnete si pokročilých preparátů, které tento problém jednou provždy vyřeší.

"Chemie neléčí vaše srdce a cévy, ale zabíje!" — Petr Šedivý

Kardiovaskulární onemocnění je číslo 1, celosvětově lídří onemocnění z hlediska počtu životů, které si vyžádají. 94% srdečních infarktů a mrtvic je způsobeno vysokým krevním tlakem. V 89% případů je hypertenze při srdečním infarktu a mozkové mrtvici smrtelná.

Ukázka podvodných webových stránek, které imitují vzhled Novinek. Foto: Novinky

ÚKOL

Co na této stránce vyvolává dojem důvěryhodnosti?
Najděte alespoň 3 prvky.

Stránka působí důvěryhodně, protože:

1) napodobuje vzhled známého média (logo, menu, rozložení stránky)

2) používá odborně znějící jazyk a „experta“

3) obsahuje fotografii a datum vydání

4) míchá skutečná fakta s nepravdivými tvrzeními

iii) Právě kombinace pravdy a manipulace je nejmátrnější.

ŘEŠENÍ

 Spolufinancováno
Evropskou unií

Transitions

Co jste právě viděli?

Ukázka dezinformace – záměrně vytvořeného obsahu, který má mást. Není to názor, chyba ani nekvalitní práce. Je to vědomá manipulace. Obsah může být částečně pravdivý – proto je to tak zákeřné.

JAK TO FUNGUJE?

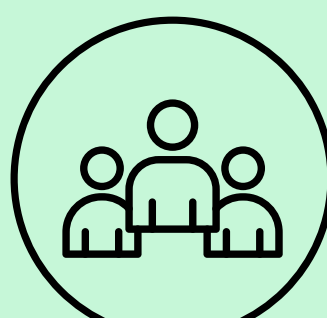
KDO? Autor neexistuje nebo se vydává za někoho jiného. Web parazituje na dobrém jménu skutečného média.

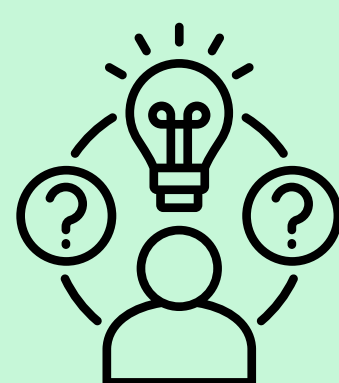
CO? Reálná fakta smíchaná s nepravdami. Fotografie může být skutečná, ale s falešným popiskem.

JAK? Napodobuje prvky zpravodajských webů – rozložení stránky, sekce, menu.

KOMU? Šíří se uměle pomocí falešných účtů a botů.

PROČ? Toto se nestane náhodou ani omylem. Někdo vědomě vytvořil web, který máte.

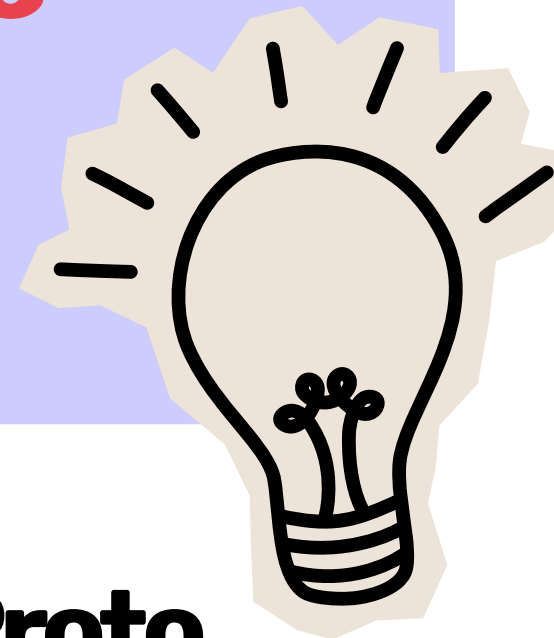
Pozor na past

U dezinformace stačí, že vyvolá zmatek, pochybnosti, hádky mezi lidmi.

I když dezinformaci odhalíte, škodu už napáchala.

Počítá se s odhalením – protože pak si řeknete: "Nikomu se nedá věřit. Všichni lžou." (My ale už víme, že se reálným informacím můžeme dopátrat)

Skutečný cílem dezinformací tedy není přesvědčit o jedné lži, ale zpochybnit všechno. A to je ta past.

Co můžete udělat? Toto běžný člověk často nezvládne odhalit sám – a to je v pořádku. Proto existují novináři a ověřovatelé; těm se také často říká **fact-checkeré**. Mezi přední projekty věnující se právě tomuto fact-checkingu (tedy ověřování informací) patří Demagog.cz, Ověřovna! (iRozhlas), "AFP Na pravou míru" či iniciativy jako CEDMO.